

Kärkölen kunta, Ympäristölautakunta
kirjaamo@karkola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 29.12.2022

Asia: Kärkölen rakennusjärjestyksen uusiminen, ehdotusvaihe

Kärkölen kunta on uusimassa rakennusjärjestystä. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu Kärkölen kunnan rakennusjärjestyksen ehdotuksesta seuraavaa.

Rakennusjärjestyksen ehdotuksessa on pääosin kiitettävästi huomioitu alueellisen vastuumuseon luonnosvaiheen rakennusjärjestyksestä 24.10.2022 antamassa lausunnossaan esiinnostamat seikat ja lisäykset liittyen kulttuuriympäristöön. Museo esittää kuitenkin tarkennettavaksi rakennusjärjestystä seuraavalla tavalla.

Luku II, kohta 6 § (Rakennuksen sopeutuminen ympäristöön)

- 1) Tekstissä on selkeästi tuotava esiin se, että sekä tunnetut että entuudestaan tuntemattomat muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain suojaamia ja myös se, että jos rakentamisen yhteydessä havaitaan merkkejä mahdollisesta muinaisjäännöksestä, on työt lain mukaan keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta museoviranomaiselle (s. 12/43–13/43, kursivilla lisäykset):

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain rauhoittamia maaperässä säilyneitä rakenteita ja jälkiä ihmisen muinaisesta toiminnasta. Muinaisjäännosalueilla muinaisjäännökseen kajoaminen on kiellettyä ilman Museoviraston lupaa. Rakennushanketta suunniteltaessa tulee selvittää lähiympäristön mahdolliset muinaisjäännökset ja hankkeen vaikutus niihin. Tiedot muinaisjäännöksistä löytyvät Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännosrekisteristä (www.kyppi.fi). Kiinteän muinaisjäännöksen ja sen suoja-alueen määrittelee museoviranomainen. Jos rakennuspaikalla tai sen läheisyydessä sijaitsee muinaisjäännos, tulee rakennushankkeeseen ryhtyvän hyvissä ajoin neuvotella museoviranomaisen kanssa maankäyttöä koskevista suunnitelmistaan ja pyytää suunnitelmista alueellisen vastuumuseon lausunto. Ennen rakentamiseen ryhtymistä ja rakentamisen aikana tulee toimia museoviranomaisen määrittelemällä tavalla.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain mukaisesti rauhoitettuja heti löytyessään ilman erillistä suojelupäätöstä. Jos sellaisellakin alueella, josta ei ole tiedossa kiinteitä muinaisjäännöksiä, rakentamisen yhteydessä havaitaan merkkejä mahdollisesta muinaisjäännöksestä, on työt lain mukaan keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta museoviranomaiselle.

- 2) Viittauksiin (s. 13/43) lisätään: *MML 1 ja 14 §.*
- 3) Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä ja maisema-alueilla suunnittelunlähdekohtaksi on otettava kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen. Valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (www.rky.fi) ja maisema-alueita (www.ymparisto.fi/fiFI/Luonto/Maisemat/Arvokkaat_maisemaalueet) koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MRL 22§, 24§). Maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden aluerajaukset on esitetty maakuntakaavassa ja ne on otettava huomioon toimenpiteitä toteutettaessa (MRL 32§, 118§, 139§). Kyseisille alueille kohdistuvat toimenpiteet ovat luvanvaraisia ja Päijät-Hämeen alueelliselle vastuumuseolle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.
- 4) Paikallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä ja inventoiduissa kohteissa suunnittelun lähtökohtana on kulttuuriympäristön paikallisen omaleimaisuuden säilyttäminen. Inventoiduista kohteista saa tietoa kunnasta tai Päijät-Hämeen alueellisesta vastuumuseosta. Alueilla, joissa inventoinnit eivät ole kattavia, on tarpeen tehdä lisäselvityksiä. Alueelliselle vastuumuseolle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. (MRL 118§, 139§)
- 5) Kunnan viranomaisen voi lupaa haettaessa edellyttää rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämistä tai kuntoselvityksen laatimista. Kulttuurihistoriallisten arvojen tai kohteen kunnan selvittää alan asiantuntija. Päijät-Hämeen alueelliselle vastuumuseolle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. (MRL 118§, 139§)

II luku 13 § Rakennuksen ja rakennetun ympäristön hoito ja valvonta sekä varastointi

Kaavassa suojellulla tai muutoin arvokkaaksi arvioidulla alueella tulee ennen ympäristökuvaan vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista olla yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen. Ehdotetaan lisäystä: *ja alueelliseen vastuumuseoon. Tällaisia toimenpiteitä ovat myös julkisivuille tai katteelle asennettavat aurinkopaneelit ja ilmalämpöpumput.*

Luku I, yleistä

- 6) Lyhenteisiin (s.4/43) lisätään lyhenne *MML* ja selitys: *Muinaismuistolaki (295/1963).*

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Lauri Miettinen

korjausrakentamisen asiantuntija Anssi Malinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus